

Progresjonsplan

«Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve framgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke, aktivitets og læringsmuligheter. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter.» (Rammeplan for barnehagen, kap. 8)

Kommunikasjon, språk og tekst

Utforske og utvikle språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer.

5-6 år

- Barnet har et variert språk, snakker i nåtid, fortid og fremtid, og kan drive samtalen frem.
- Kan fortelle historier med sammenheng.
- Leker med ord og språklyder.
- Lydene er stort sett kommet på plass.
- Liker humor, tull og tøys.
- Følger med i høytlesning, gjerne fortsettelsesbok over tid.
- Eksperimenterer med lekeskrift, og kjenner igjen bilde av eget navn.
- Spiller spill uten voksen.

4-5 år

- Barnet opplever fortellerglede.
- Kan fortelle historier med en viss sammenheng.
- Kan gjenfortelle.
- Følger med i høytlesning, fortsettelsesbok over tid.
- Spiller spill med litt hjelp av voksen.

- Kjenner egen forbokstav.
- Øve på å vente på tur for å si noe, og fortsatt huske hva man skal si.
- Begynner å leke med ord og språklyder.

3-4 år

- Dialogen blir mer framtrædende.
- Barnet forstår samlebegreper som *dyr, klær, insekter*.
- Følger med i høytlesning av billedbøker med en del tekst.
- Spiller spill med hjelp av voksen.
- Øver på å vente på tur.
- Gi uttrykk for egne behov.
- Har en del preposisjoner.

2-3 år

- Barnet bruker språk aktivt, med andre barn og voksne.
- Bli bedre kjent med, og gjenkjenne eventyr, fortellinger, rim og regler.
- Øver på å vente på tur.
- Øve på å holde oppmerksomhet over litt tid.
- Gi uttrykk for egne behov.
- Følge enkle instruksjoner.
- Kan en del preposisjoner.
- Viser interesse for billedbøker med litt tekst.

1-2 år

- Kommunikasjon uten ord, barnet kan ord i her-og-nå situasjoner.
- Bruker enkeltord og peker for å kommunisere.
- Følger med når vi ser i billedbøker, peker og viser interesse.
- Gi uttrykk for egne behov.
- Blir kjent med lyder og rytme i språket.

- Får erfaring med eventyr, sanger med enkle rim og regler

Kropp, bevegelse, mat og helse

Gode vaner: bevegelse, matglede, matkultur, mentalt og sosialt velvære, fysisk og psykisk helse med bevegelser.

5-6 år

- Mestrer personlig hygiene, tørker seg selv på toalettet og husker å vaske hendene selv.
- Mestrer påkledning, og har en forståelse av klær og vær.
- Har et repertoar av allsidige bevegelser, både grov og finmotorisk.
- Deltar i uteliv i all slags vær og til alle årstider.
- Vurderer risiko i lek, og gjennomfører ikke lek som innebærer for stor risiko.
- Har litt kunnskap om førstehjelp.

4-5 år

- Øver på personlig hygiene, husker å vaske hendene selv før mat og etter toalettbesøk.
- Mestrer påkledning, og har en viss forståelse av klær og vær.
- Har et repertoar av allsidige bevegelser, både grov og finmotorisk.
- Deltar i uteliv i all slags vær og til alle årstider.
- Eksperimenterer med risikolek, og trenger hjelp av voksen til å forstå konsekvenser av dette.
- Mestrer pinsettgrep, og koser seg med finmotoriske aktiviteter.

3-4 år

- Øver på personlig hygiene, men trenger hjelp til å huske og vaske hendene etter toalettbesøk og før måltid.
- Mange slutter med bleie.
- Øver på påkledning.
- Øver på å forstå sammenhengen mellom klær og vær.

- Øver på, og viser interesse for, allsidige bevegelser, både grov- og finmotorisk.
- Deltar i uteliv i all slags vær og til alle årstider.
- Øver på selvstendighet og problemløsning.

2-3 år

- Vaske hendene før mat og ellers når det er nødvendig med hjelp av en voksen.
- Sitte ved bordet og kose seg med mat og venners selskap.
- Begynne å kle på seg selv.
- Behersker en del grovmotoriske aktiviteter, som løpesykkel, balansere, klatre opp på huska selv.
- Øver på, og viser interesse for bevegelsesleker og sanger.
- Deltar i uteliv i all slags vær og til alle årstider.
- Deltar i aktiviteter som stimulerer finmotorikk.

1-2 år

- Smake på ulike konsistenser og smaker, spise og drikke selv.
- Opplever balanse mellom aktivitet, måltid og hvile.
- Blir kjent med egen kropp, vise til kroppsdelene.
- Sanger og bevegelsesleker.

Kunst, kultur og kreativitet

Møte ulike kulturelle uttrykksformer som billedkunst og kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, filmarkitektur og design.

5-6 år

- Har et godt repertoar av barnesanger, og kan ytre ønsker og behov i forhold til sang og musikk.
- Kan navngi nyanser av farger, har et repertoar av teknikker i forming/kunstnerisk uttrykk, og kan uttrykke ønsker og behov i forhold til dette.
- Har kjennskap til en eller flere kunstnere, historiske eller nålevende.
- Er aktiv i dramalek, og kan uttrykke ønsker og behov i forhold til materiell som barnet trenger i leken.

4-5 år

- Har et visst repertoar av barnesanger, og deltar aktivt i sang - og musikksamlinger.
- Kan navngi et godt utvalg av farger, har et begynnende repertoar av teknikker i forming/kunstnerisk uttrykk.
- Har kjennskap til en kunstner, historisk eller nålevende.
- Er aktiv i dramalek, og kan uttrykke ønsker og behov i forhold til materiell som barnet trenger i leken.

3-4 år

- Kan noen barnesanger, og deltar aktivt i sang - og musikksamlinger. Viser interesse for å lære nye sanger.
- Kan navngi enkelte farger, og viser interesse for kunstuttrykk.
- Begynnende late-som-lek.

2-3 år

- Får erfaringer med ulike rytmer og bevegelser, og deltar aktivt i sang - og musikksamlinger. Viser interesse for nye sanger.
- Har et bevisst forhold til farger, og kan navngi noen farger. Viser interesse for kunstuttrykk.
- Begynnende late-som-lek.
- Bli introdusert for ulike typer formingsmateriell.

1-2 år

- Bli kjent med tradisjonelle barnesanger.

- Viser interesse for sang, dans og musikk.
- Får erfaring med enkle rytmeinstrumenter.
- Oppleve sanseinntrykk.

Natur, miljø og teknologi

Nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med teknologi og redskaper

Naturen - arena for lek og læring

5-6 år

- Barna har grunnleggende erfaringer med å vise respekt for naturen - de vet at vi rydder opp etter oss på tur, vi kildesorterer, vi setter insekter vi ser på tilbake der de kommer fra. Vet noe om allemannsretten.
- Har forståelse av naturens mangfold, og har litt kunnskap om natur og dyreliv.
- Er nysgjerrige på eksperimenter med naturfenomener og fysiske lover.
- Har en gryende forståelse av bærekraftig utvikling.
- Har kjennskap til menneskets livssyklus.
- Kan lage konstruksjoner av ulike materialer.

4-5 år

- Barna får grunnleggende erfaringer med å vise respekt for naturen -vi øver på å rydde opp etter oss på tur, kildesorterer, vi setter insekter vi ser på tilbake der de kommer fra.
- Har gryende forståelse av naturens mangfold, og har litt kunnskap om natur og dyreliv.
- Er nysgjerrige på eksperimenter med naturfenomener og fysiske lover.
- Får kjennskap til menneskets livssyklus.
- Øver på å lage konstruksjoner av ulike materialer

3-4 år

- Barna blir introdusert for grunnleggende erfaringer med å vise respekt for naturen – vi øver på å rydde opp etter oss på tur, kildesorterer, vi setter insekter vi ser på tilbake der de kommer fra.
- Blir introdusert for kunnskap om naturens mangfold, natur og dyreliv.
- Er nysgjerrige på eksperimenter med naturfenomener og fysiske lover.
- Får kjennskap til menneskets livssyklus.
- Øver på å lage konstruksjoner av ulike materialer.

2-3 år

- Barna blir introdusert for og viser interesse for mer strukturerte turer.
- Blir godt kjent med barnehagens uteområde og planter og dyr som befinner seg her.
- Får oppleve å være ute i all slags vær.
- Bli kjent med ulikt konstruksjonsmateriale.

1-2 år

- Bli kjent med uteområdet, planter og dyr som holder seg her.
- Oppleve endringer i årstider, «kjenne på elementene»

Antall, rom og form

Oppdage, utforske og skape strukturer. Forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Utforske og oppdage matematikk i dagligliv, teknologi, natur, kunst og kultur.

5-6 år

- Leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling, får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på. Har en gryende forståelse for grunnleggende matematiske begreper.
- Leker med mønstre på eget initiativ. Kan spille spill uten voksen. Sorterer etter størrelse, form og farge.
- Har romforståelse, og kan orientere seg godt i omgivelsene. Vet hvor ting er, og kan rydde på selvstendig vis.

4-5 år

- Leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling, får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på. Sammenligner: Hvem har lengst hår?
- Leker med mønstre på eget initiativ. Kan spille spill med litt hjelp av voksen.
- Sorterer etter størrelse, form og farge.
- Vet hvor ting er, og kan rydde med enkle henvisninger fra voksen.
- Orienterer seg i rommet, og bruker kroppen og sansene slik at romforståelsen utvikles

3-4 år

- Leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling, får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på.
- Hente tre ting. Vise med fingrene hvor gamle de er.
- Leker med mønstre på eget initiativ. Øver på å spille spill med voksen.
- Ordner gjenstander i rekke etter størrelse.
- Vet hvor ting er, og kan rydde med henvisninger fra voksen.
- Orienterer seg i rommet, og bruker kroppen og sansene slik at romforståelsen utvikles: på oppfordring, gå til et bestemt sted i rommet.

2-3 år

- Øver på å spille spill med voksen. Puslespill.
- Begynnende mønster: store Hamaperler.
- Vet hvor ting er, og kan hjelpe til med å rydde med henvisninger fra voksen.
- Orienterer seg i rommet, og bruker kroppen og sansene slik at romforståelsen utvikles.
- Hente to ting.

1-2 år

- Skille mellom en og mange
- Bli introdusert for at alle ting har sin plass i barnehagen.
- Bli kjent med barnehagens dagsrytme. Orienter seg ute og inne.

- Bli kjent med materiell som puttebokser, klosser, duplo.
- Bruke sansene og kroppen slik at romforståelsen utvikles.

Etikk, religion og filosofi

Barna har interesse for andre menneskers levesett. Barnehagen legger til rette for kritisk tenkning og dømmekraft.

5-6 år

- Samtale om og undring over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål. Kan lytte til andre, reflektere og finne svar.
- Kjenner til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv. Interesse og respekt for hverandre, og har en forståelse for at det er mange måter å forstå ting på. Vi er forskjellige, og det er bra!
- Kjenner til ulike høytider for de religionene som er representert i barnehagen.

4-5 år

- Samtale om og undring over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål. Øve på å lytte til andre og finne svar.
- Få kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv. Høflighet, vise hensyn til fellesskapet.
- Interesse og respekt for hverandre. Vi er forskjellige, og det er bra!
- Kjenner til ulike høytider for de religionene som er representert i barnehagen.

3-4 år

- Øve på lytte til andre.
- Få kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv. Høflighet, vise hensyn til fellesskapet: Hei, ha det, takk for maten
- Bli introdusert for ulike høytider for de religionene som er representert i barnehagen

2-3 år

- Øve på å lytte til andre.

- Få kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv. Høflighet, vise hensyn til fellesskapet: Hei, ha det, takk for maten.
- Bli introdusert for ulike høytider for de religionene som er representert i barnehagen.
- Begynnende konfliktløsning: ditt og mitt.

1-2 år

- Øve på å si hei, ha det, takk for maten.
- Begynnende konfliktløsning: ditt og mitt.

-

Nærmiljø og samfunn

Deltakelse i et demokratisk samfunn. Bli kjent med nærmiljø, samfunnet og verden.

5-6 år

- Barna kan bidra til forslag til aktiviteter og forhandle seg fram til enighet. Erfare at alle får utfordringer og like muligheter til deltakelse.
- Bli kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner.
- Blir kjent med ulike levesett, tradisjoner og familieformer.
- Bli kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet.

4-5 år

- Barna kan bidra til forslag til aktiviteter. Erfare at alle får utfordringer og like muligheter til deltakelse.
- Bli kjent med trafikk og trafikkregler.
- Blir kjent med ulike levesett, tradisjoner og familieformer.
- Bli kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet.

3-4 år

- Barna er nysgjerrige og aktivt deltagende på tur.
- Bli kjent med trafikk: krysse veien, lytte/se etter biler.
- Blir kjent med ulike levesett, tradisjoner og familieformer.

2-3 år

- Barna er nysgjerrige og aktivt deltakende på tur, og blir kjent med et tursted.
- Delta aktivt i barnehagens rutiner. Komme med forslag til sang i samling.
- Bli kjent med trafikk: krysse veien, lytte/se etter biler
- Blir kjent med ulike levesett, tradisjoner og familieformer.

1-2 år

- Delta i dagens rutiner.
- Alle ting har sin plass - bidra til fellesskapet med å rydde sammen med en voksen.
- Kjenne barnehagens lekeområder inne og ute.